

[Axel B. Lange.]

billigt Pengemarked at kunne udnytte Konverteringsmulighederne. Disse to Anskuelser har altid staaet skarpt over for hinanden, altid givet Anledning til Brydninger. Jeg har altid sluttet mig til den sidstnævnte Opfattelse, og derfor falder det mig ogsaa naturligt at slutte mig til det foreliggende Lovforslags Hovedprincip, der jo er det samme.

Men selv om jeg gør det og ønsker at medvirke til Lovforslagets Gennemførelse, stiller jeg mig dog tvivlende over for Bestemmelserne i § 2 om Kursforholdet, som jeg ikke er sikker paa vil virke paa den Maade, som man tænker sig, maaske ikke i alle Tilfælde vil virke heldigt i Praksis. Jeg er helt enig i, at naar man overhovedet lovgiver paa disse Omraader, maa Formaålet være at skaffe Laantagerne de bedst mulige Vilkaar, men jeg tror ikke som det ærede Medlem, der var Ordfører for Socialdemokratiet, at man gennem den Slags Lovgivning overhovedet — eller i hvert Fald i nogen større Udstrækning — vil have Mulighed for at indvirke paa Renteniveauet. Jeg tror derfor heller ikke, at man derigennem vil kunne øve nogen for Laantagerne gavnlig Virkning. Jeg erkender, at naar man overhovedet lovgiver paa dette Omraade, maa det være ud fra det Synspunkt, at man skal give Laantagerne Vilkaar, der er bedre end dem, de vilde have under frie Forhold, men dette sker ikke ved alene at se Sagen fra det ene Synspunkt, ved ikke at ville se Forholdene ogsaa fra Laangiverens Synspunkt. Dersom man fratager Laangiverne Lysten til at anbringe Kapital i fast Ejendom og tvinger dem over i anden Pengeanbringelse, har man skadet Laantagerne i Stedet for at gavne dem. Man maa huske paa, at der baade vil være Laanetrang i et rigeligt Pengemarked, som vi har det nu, og i et knapt Pengemarked.

Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa en Omtale af Lovforslagets Enkeltheder. Jeg har med Tilfredshed hørt, at man ønsker Forslaget behandlet i et Udvalg, da det jo er et indgribende Forslag. Selv om det ikke indeholder saa forfærdelig mange Paragraffer, griber det ind i mange forskellige Forhold, og der er jo mange nye Bestemmelser i det. Det vil derfor være naturligt, at det ogsaa i dette høje Ting bliver behandlet saa grundigt som muligt, og at der ogsaa her bliver Mulighed for, eventuelt i hvert Fald, at faa Udtalelser fra Organisationer og Institutioner, som ønsker at udtale sig, bl. a. om den Række af Ændringer, som er sket i det andet høje Ting.

Jeg skal derfor, idet jeg henviser Behandlingen af Lovforslagets Enkeltheder til den kommende Udvalgsbehandling, paa mit Partis Vegne anbefale Forslaget til en velvillig Behandling.

Lannung: Jeg kan paa mit Partis Vegne i Princippet tiltræde det foreliggende Forslag til en ny Rentelovgivning for Udlaan mod Pant i fast Ejendom, som det hedder, en Titel, der i øvrigt ikke helt dækker Lovforslagets Indhold.

Betydningsfulde Enkeltheder vil der være al mulig Anledning til at drøfte nærmere i Udvalget. Jeg ser derfor med stor Tilfredshed, at Sagen kan blive Genstand for en grundig Behandling i det i Udsigt stillede Udvalg. Det gælder ogsaa det i sine Konklusioner ret brogede Materiale, der er forelagt os som Bilag til Lovforslaget, og hvoriblandt jeg finder særdeles værdifulde Indlæg, som der er al mulig Grund til at se nærmere paa.

Jeg kan i øvrigt indskrænke mig til forholdsvis korte Bemærkninger, netop under Hensyn til Udvalgsbehandlingen. Forslaget er, som det allerede er nævnt, ret revolutionerende, for saa vidt som den Ordning, der har været gældende siden 1855, og hvorefter der var snævre Grænser for den nominelle Rente eller Loft over den nominelle Rente, som det er udtrykt, nu forlades for at blive erstattet med et System gaaende ud paa, at Kreditor kan betinge sig saa meget i Rente, han vil, vel at mærke naar han holder sig inden for, hvad der i den givne Situation maa anses for rimeligt, alt taget i Betragtning; i Overensstemmelse med Lovforslagets § 1. Det Rimelighedsbegreb, der her bygges paa, har jo Paralleller adskillige Steder i den moderne Lovgivning, saaledes f. Eks. i vor nyere Huslejelovgivnings særlige Bilighedsbestemmelser med Hensyn til Lejens Højde. Jeg vil meget advare imod, at man ved Fortolkning vil søge at lægge ind i Paragraffen, at der skal være Spørgsmaal om aabenbar Ubillighed, saaledes som nævnt af en anden Ordfører, idet denne Fordring i Praksis vil føre til, at Bestemmelsen ikke faar den Betydning, den bør have; i Praksis vil det være en alt for streng Formulering, som jo da ogsaa er forladt paa andre Omraader af tilsvarende Karakter. Jeg tvivler ikke om, at Domstolene vil kunne klare Opgaven og finde en fair Linie under Hensyntagen til alle Momenter og de to Parters Interesser.

§ 1, der fastslaaer den nævnte Regel om Rentens Rimelighed, vil herefter være den